



# Pagbangon sa Maui Human sa Sunog

Kasagrang mga Pangutana Bahin sa Paggamit sa Soiltac® nga papugong sa yuta sa mga Propriedad nga adunay abo ug mga tinumpag  
Nobyembre 1, tuig 2023

*Daghang kaayo ang nahatag sa Maui sa kalibutan. Isip mga bisita, atong dakong garbo ang pagsumbalik sa ilang kaayo.*

*Ang abo ug mga tinumpag sa mga pinuy-anan nga nasunog sa Maui mahimong makaapekto sa kinabuhi sa kalasangan, kinabuhi sa kadagatan, ug kahimsog sa mga tawo tungod kay mahimo kini nga adunay makadaot nga mga hugaw sama sa asbestos, tingga, ug arsenic. Ang abo ug mga tinumpag mahimong mokaylap pinaagi sa hangin, ulan, pagsulod balik sa nasunogan, Ikaduhang Hugna sa pagkuha sa mga tinumpag, o mga panghitabo kun diin ang abo madisturbo.*

## Kinsa ang nagdesisyon nga mogamit ug usa ka Papugong sa yuta?

Ang distrito sa Maui—uban sa kontribusyon sa Departamento sa Kahimsog (DOH) sa Hawai'i, Federal Emergency Management Agency (FEMA), U.S. Army Corps of Engineers (USACE), and U.S. Environmental Protection Agency (EPA) —nitugot sa paggamit og papugong sa yuta aron makontrol ang abo ug abog sa mga lugar nga naapektuhan sa dakong sunog.

Ang EPA nagsugod sa paggamit sa Papugong sa Yuta sa Kula niadtong katapusan sa Septyembre. Ang EPA nagsugod na usab sa Lāhainā niadtong tunga-tunga sa Oktubre human kini nag-aprobahan sa Mayor ang paggamit.

## Unsa ang mga epekto sa abo ug mga tinumpag sa kahimsog sa tawo?

Ang abo ug mga tinumpag mahimong adunay makadaot nga mga hugaw sama sa asbestos, tingga, arsenic, ug uban pang peligro nga mga elemento. **Ang pagsul-ob sa girekomendang aparato nga proteksyon sa lawas (PPE) kon makadisturbo sa abo makapamenos sa posibilidad niining dili maayong mga epekto sa panglawas.**

- Ang abo og mga salin sa tinumpag adunay partikulo nga gagmay nga makasulod sa agianan sa hangin sa tawo ug mahimong magdala og simtomas sama sa ubo, iritasyon sa ilong, pagkamubo sa gininhawa, reaksyon sa alerdyi ug grabe nga sintomas sa hubak.
- Ang abo usab adunay taas nga pH nga mamahimong hinungdan sa iritasyon sa mata ug panit.
- Ang abo ug mga salin sa tinumpag mamahimo usab nga adunay makadaot nga hugaw sama sa asbestos, lead o arsenic. Ang dugay nga pagkaladlad sa hugaw mahimong hinungdan sa dili maayong mga epekto sa lawas sama sa sakit sa kasingkasing, kanser sa baga ug mga sakit nga makaapekto sa pagginhawa.

Para sa dugang impormasyon sa mga epekto sa abo sa panglawas sa tawo, palihog bisitaha ang: [health.hawaii.gov/mauiwildfires/](https://health.hawaii.gov/mauiwildfires/)

## Unsa ang mga kaayohan sa paggamit og usa ka Papugong sa yuta?

- Ang paggamit og usa ka Papugong sa Yuta nagpamubo sa kahigayonan nga.
- Makatabang usab kini sa pagpugong sa abo nga mukatag sa ubang lugar.
- Ang paggamit og usa ka Papugong sa Yuta makapugong sa katalagman nga ang abo modagsa padulong sa kadagatan, diin kini mahimong magdala ug kadaut sa bahura ug kahayopang bahura.

## Asa ibutang ang Papugong sa Yuta?

- Ang team sa EPA maggamit ug Papugong sa Yuta sa mga lama sa abo tagsa-tagsa (gawas sa mga dapit nga may kultural nga kamahinungdanon). Ang abo gituhon nga nag-unang punuan sa kontaminasyon nga kinahanglan kontrolon. Ang Papugong sa Yuta (Soiltac) pagakuhaon uban sa mga tinumpag pinaagi sa USACE atol sa Ikaduha nga Hugna sa operasyon.

## Unsa ang tibook proseso sa paggamit ug Soiltac?

Sa wala pa ang paggamit, ang EPA team ug mga monitor sa kultura maglihok og maayo sa pagsusi sa yuta aron masiguro nga ang mga matang sa kinaiyahan, mga lugar kan-anan sa mga iring, o uban pang mga sinsitibo nga mga butang dili masablign pag-apil.

Ang papugong sa yuta **dili isablig** sa mga karaan o kultural nga lugar o mga butang nga dugay nang nahibal-an o gibanderahan sa mga giya sa kultura

- Kung ang butang ma-ilhan sa monitor sa kultura nga adunay kalambigitan sa kultura, ang mga trabahante magtrabaho sa palibot niini ug padayong imbestigahan alang sa sunod nga mga lakang
- Ang mga pananglitan sa kultural ug mga karaang estruktura nga **dili apilon** ug sablig mao ang:
  - mga lubnganan,
  - mga bungbong,
  - mga kampana sa templo, mga karaang estruktura, sama sa Waiola Church, Pioneer Mill Co. Office, ug sa Lahaina Store, ug
  - nailhan nga mga koleksyon sa mga butang ug mga abo sa mga impotanteng katigulangan sa Baldwin House, Wo Hing, ug Shingon Mission.

## Unsa ang hitsura sa abo ug mga tinumpag human kini dapati ug Papugong sa yuta?

- Ang Soiltac® kun ma-uga walay kolor. Dili pud kini makahilo kung uga, ug kasagarang gigamit sa pagkontrol sa abo ug abog.
- Ang pagkawalay kolor niini magtugot sa U.S. Army Corps of Engineers nga makakita unsa ang naa sa ubos niini atol sa Ikaduhang Hugna sa pagkuha sa abo ug mga tinumpag ug dili makapugong sa mga residente nga makakita ug makakuha sa ilang mga butang.

## Makasusi ba ang mga residente ang ilang mga pinuy-anan human kini madapatan sa papugong sa yuta?

- Oo, ang mga residente dali nga makakita ang ilalom sa gisapaw nga papugong sa yuta ug daling makabuak aron masusi ang abo, kung gigusto.
- Ang EPA naghangyo sa mga tawo nga maghulat og 24-oras pagkahuman sa pagdapat aron sa pagsusi sa mga tinumpag kun diin kini nahimong hingpit nga epektibo. Ang EPA magbutang ug mga karatula sa yuta aron ipahibalo ang oras sa pagdapat.

## Unsaon kaha kung naguba nako ang papugong sa yuta? Mahimo ba kamong mobalik aron mabutang kini pag-usab?

Nagdahom kita nga adunay kinahanglanon sa pagsablig balik base sa mga grabeng kagubot (human kini gipaggamit). Apan ang atong unang katuyoan mao ang paggamit sa Papugong sa Yuta sa tanang adunay lama sa abo. Alang sa dugang kasayuran, palihug kontaka ang telepono sa: **(808) 539-0555**.

## Hangtod kanus-a epektibo ang Papugong sa Yuta?

Epektibo ang soil stabilizer sulod sa upat ngadto sa unom ka bulan kon dili kini mabalda.

## Hangtud kanus-a magpabilin ang papugong sa yuta sa mga pinuy-anan ug kanus-a kini kuhaon?

Ang papugong sa yuta dili tumong nga permanenteng magkontrol ang abo. Human sa pagbisita sa mga residente sa ilang mga pinuy-anan, ang U.S. Army Corps of Engineers magtamtang sa abo, tinumpag, ug sa papugong sa yuta atol sa Ikaduhang Hugna.

## Mahimo ba nga ang mga residente mupili nga dili magpabutang og papugong sa yuta?

Ang mga lumulupyo **dili mahimo** nga dili magpabutang og papugong sa yuta. Ang Papugong sa yuta idapat sa **tanang** pinuy-anan sa Lāhainā aron mapanalipdan ang kahimsog sa mga residente ug huyang nga ekosistema sa kabaybayonan ug kadagatan.

## Pwede ba nako tangtangon ang Soiltac® gikan sa mga butang nga akong nakuha gikan sa akong balay?

Oo. Hugasi kini og init nga tubig o itunong sa alisngaw sa init-tubig, dayon trapohi kini og humok nga panapton. Ang Soiltac® magpabilin nga dili makahilo, bisan sa panahon sa pagtangtang.

Alang sa dugang kasayuran mahitungod sa mga gamit sa nahisgutan sa ibabaw, palihog bisitaha ang: [soilworks.com/reference-library](http://soilworks.com/reference-library)

Pangita og dugang impormasyon bahin sa suporta sa EPA sa pagresponde sa dakong sunog sa Maui ngadto sa: [epa.gov/maui-wildfires](https://epa.gov/maui-wildfires)

Para sa dugang kasayuran bahin sa trabaho sa EPA, kontaka mi sa:

Email: [R9Wildfiresinfo@epa.gov](mailto:R9Wildfiresinfo@epa.gov)

Telepono: (808)-539-0555

O bisitaha ang: [epa.gov/maui-wildfires](https://epa.gov/maui-wildfires)

[facebook.com/EPAregion9](https://facebook.com/EPAregion9)

[twitter.com/EPAregion9](https://twitter.com/EPAregion9)

[instagram.com/epagov](https://instagram.com/epagov) o

[mauicounty.gov](https://mauicounty.gov) ug [mauinuistrong.info](https://mauinuistrong.info)